

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 pengő
Fél „ 4 „
Negyed „ 2 „
Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:

HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Devecser, Klapka-ucca 16.

TELEFON 23.

Ide intézendők a lapot érdeklő mindenféle közlemények

Ne játszatok a tüzzel!

A világháború végén a rengeteg testi és lelki szenvedés által meggyötört népet gonosz izgatók az urak, gazdák, vagyonos osztályra ellen uszították. Az elkezeredett ember lelke könnyebben lángra gyűl, mint akár a kánikula melegétől elszáradt fá. Most nem csak a legszegényebb emberek, hanem általában valamennyi osztály — pár ezer kiváltságos egyén kivételével — vergődik és küzd a megélhetés gondjaival. Lelketlen, erkölcsi sullyal nem kiró, de nagyszájú történetek a bajok folytonos emlegetésével, kitergetésével akarnak maguknak népszerűséget és hasznot keresni.

Komoly ember kellően tudja ugyan mérlegelni az ilyen törekvéseket, de félni kell a mai nehéz időkben mégis attól, hogy a tűz kilobbaniik.

Ugyanazok, akiknek politikája Tisza István gróf megöletésére vezettetett s akik akkor a söpredékkal szövetkezve a bolsevizmus rémuralmát engedték érvényesülni: most a földművest, kisbirtokost, kisiparost szeretnék céljaik elérésére felhasználni, azokat, akiket nem is nagyon régen kigunyoltak, lekicsinyáltak, azsorásnak neveztek a buza-valuta idején. Különösen a csizmások politikáját csutolták, akik között perze akad elég sok jóhiszemű és a berkekben járatan polgár. Ezeket könnyű volt orrukánál fogva vezetni. Szerencsére a magyar földműves annyira óvatos és körültekintő volt mindig, hogy a legrikábbja ugrott csak bele a vörös vagy fehér forradalmakba.

Polgárok, vigyázzatok! A nyomorúság szárazságában nem szabad a gyűlölködés tüzével játszani, mert a vész hamar elharapózik s megemészti még azt a kicsinyt is, ami még életünk fenntartására megvan.

A gazdasági világháborút folytatja a pénz és az emberek gonosz-sága. A harc a végsőig, életre-halálra megy s ha mint a véres időkben — elfogy az erkölcsi kitartás, akkor újból összeomlik s ledül minden, amit nagy fáradsággal a romokból újra felépítettünk.

Kitartás! A gazdasági válságnak meg kell oldódnia, mert a feszültség már a legmagasabb fokra emelkedett. De jaj volna, ha a külső ellenség helyett egymást vernénk fejbe, ha

egymással kelnénk birokra. Ha már a világnomoruságból egy új világégésnek kell kilobbannia, várjuk meg, míg a tűz másutt kiüt.

Akkor aztán — ki a határokra! Tegyük biztosságra a mi házaink feléjét, engedjük égni és pusztulni gaz ellenségeinket! Rakjunk égő tüzet azok alá, akik saját fejükre gyűjtik most és régóta a paraszt azzal, hogy földünket elrabolván, bennünket megfojtani, kiirtani igyekeznek és még ma sem látják be, hogy a világnomoruság a békeszerződéseknél nevezett diktátumoknak égbekiáltó igazságtalansága.

Szabó Ferenc jubileuma.

Devecser község képviselőtestülete ünnepet ült szeptember 29-én. De nemcsak a képviselőtestület ünnepelt, ünnepelet a község, szegény, gazdag, ur, paraszt egyaránt. Egy ember fele sugarzott a képviselőtestület minden egyes tagjának szeretete, tisztelete, a jókívánások áradata ostromolt egy férfit, aki felett éreplát hasznót esztendő és aki szeptember 29-én szülgálátának 25 éves jubileumát ünnepelette. Ez a férfi Devecser község jóságos aijja, főjegyzője: Szabó Ferenc.

Az a tisztelet, szeretet és megbecsülés kevés embernek jut osztályrészül, mint az ünnepeletnek. Ez az őszinte megbecsülés és tisztelet parancsol. Bennünket az ünnepeletre. Ez több volt, mint ünnepe! Ez egy család kedves megemlékezése volt azzal a férfival szemben, aki a huszonöt évnek mindenegyes percét a családnak, a köznek, Devecsernek szentelte önzetlenül.

Huszonöt év! Boldog békeidő a kezdett, folytatása ágyudörgés, az özvegy, árva könnye, majd a vörös orkan út sebet a huszonöt éven. Menyji kopogtatást, kerést, tanácsot, panaszt rejteget a huszonöt év! De minden ember meghaligatásra talált. És a jó szív osztogatta a tanácsot, letörölte a könnyeket és vigaszt nyújtott az elhagyottaknak. Mindenkinek jóságos aijja volt, bizalommal fordulhatott hozzá bárki.

És huszonöt év múltán így áll az ünnepelet középpontjában az önzetlen férfi, aki most is szerényen visszavonulva akart emlékezni a multon. De a szeretet, a hála, a megbecsülés hatalma a képviselőtestület, diszközgyűlés elé állította a jubliant.

A képviselőtestület nevében *Alasz* Miklós plébános köszönitte és szeretete és megbecsülése zálogául ányújtotta: a képviselőtestület értékes ajándékát az ünnepeletnek. Szabó Ferenc főjegyző könnyezve köszönte meg az ünnepeletet. Ő nem kereste a dicsőséget sohasem, így az ünnepelet sem, de a tisztelet és szeretet megnyilvánulása elől kitérni nem lehetett. Ő csak kötelességet teljesítette. *Belák* Endre főszolgabíró az önzetlen férfit és jóbarátot üdvözölte a „jó Ferkeben.” Dr. *Friedmann* Adolf ügyvéd, a nemes szívet ünnepelette, majd *Marcos* Gyula községbíró az előljároság ajándékát, mint a szeretet jelet

nyújtotta át. Végül dr. *Pogány* Imre ügyvéd indítványára jegyzőkönyvben örökítik meg Szabó Ferenc főjegyző érdemeit.

A rágalmozó idegen.

Miközben az őszi lombhullajtás idején egyes politikusaink a gyászosemlékű októberi forradalom szelét szeretnék a meggyötörtségből még alig talpraállt nemzetünkre zudítani, ebben az atmoszférában a szociáldemokraták sem maradnak el forradalmi tradícióiktól. A szociáldemokrata munkásság szakszervezeti adóiból lentartott keblbi organumuk hasábjain, egy vezércikkbe gyanusan bégyazva olyan nyilatkozatot közölnek *Rennie Smith* angol munkáspárti képviselőtől, amely ha valóban elhangzott, — amit fel sem mérünk tételezni — akkor ez az idegen ur alaposan kiabándított bennünket az angol munkás-gentleman felől táplált hiedelmünk-ből.

Nagyon jól ismerjük mi szociáldemokratáinkat, akik saját politikájuk szempontjából képezek meg a vendégül látott idegent is olyan helyzetbe hozni, hogy visszaéljen vendégmivoltával. Mit szólna Anglia, vagy bármely más külföldi állam, ha akadna olyan magyar politikus, aki élvezve annak vendégjogát, a leghallatlanabb politikai bíráltságokba bocsájtkozna s azt állítaná, hogy mindaz, amit cselekszenek, a legsúlyosabb kritikával sem bélyegezhető meg eléggé, mert Smith ur ezt tette. Szerinte a háború és forradalmak után Magyarországon „Olyan kormányzati rendszer toldott előtérbe, amely kevéssé különbözik a háború előtt uralmi rendszertől.”

Szocialistáink vendége azonban — egész bizonyosan rosszindulatu ugratásra — még tovább ment s a hiradások szerint azt az állítást merészelt megkockázni az egész brit közvélemény nevében, hogy őket egyenesen ingerültté teszi, ha azt akarják elhítni velük, hogy itt Magyarországon a demokracia irányában haladnak a dolgok; mert ők nagyon jól tudják, hogy a mai magyar kormányrendszer a középkori feudalizmusnak csodálatosképpen fennmaradt maradványa.

Ha nyomatásban lem látnánk s ha a Népszava hangsúlyozottan nem állítaná, el sem mernénk hinni, hogy ezt egy brit törvényhozó mondhatta egy idegen állam vendégjogának védelme alatt. De így is megtudjuk ennek a nyilatkozatnak a helyét találni. A magyarországi szociáldemokraták közismert multjuk szerint a nemzeti közvélemény hatása és törvényeink tilalma alatt államiságunkat veszélyeztető s a közélet erjét pusztító beszédeiket nem merik elmondani, de időnként vendégül hívnak külföldi egyéneket, akik előbb Prágában tesznek látogatást, hogy azokkal mondassák el a vendégjog védelme alatt azokata beszédeket, amelyekért őket felelősségre lehetne és kellene vonni, viszont az idegen, lerakván a bomlasztás és rágalom petéit, illa-berek, ná-dak erek, szépen elillan.

Ezt fogja tenni Smith ur is, miután elmondotta Rothenstein Möríc helyett, hogy „olyan ország, amelyben hiányzanak a közszabadságok, olyan kormányzat, amely megakadályozza a szakszervezetek fejlődését,

amely polgárait börtönbe veti csupán azért, mert más a meggyőződésük, mint a hatalomé, ilyen kormány ma már egy brit konzervatív párttal szemben sem tartaná magát."

No és végül, hogy a pecsélet is rátegye Smith ur a szájába adott szörnyű rágalmakra, bölcsen ezt mondja: „Demokrácia nélkül nincs revízió.”

Semmiképpen sem vagyunk hajlandók a dolog érdeme felől vitázni, annyira átlátszó és rosszindulatu mentalitásból fakadtak Smith ur szavai s annyira érzik minden szaván, hogy előbb Prágában időzött, de meg kell bélyegeznünk ennek a nem igen előkelő lelkületéről, de tájékozatlan magatartásról és botránnyos udvariatlanságról tanubizonyosságot tett angol képviselő nyilatkozatát, aki ha ilyen gonosz szándékból készül ismét hazánkba utazni, bizonyára nem várja meg egész nemzeti közvéleményünk tiltakozását, vagy előzőleg tájékozik a viszonyokról s csak azután beszél.

Megalakult a devecséri járási gyümölcsfajapolási és védelmi körzet.

Legutóbbi számunkban hirt adunk arról, hogy jó volna ilyen körzetet alakítani. Az óhaj beteljesült. Az alakuló gyűlésen, szept. 30-án, Belák Endre járási főszolgabíránk elnökölte alatt jelen voltak: dr. Csorba Géza tb. főszolgabíró, dr. Kondor János szolgabíró, dr. Szalay László járási tiszti főorvos, tb. várm. tiszti főorvos, a járás összes jegyzői, valamint id. Noll Ferenc ny. jószágigazgató.

Belák Endre főbíró megnyitva az értekezletet, bemutatja id. Noll Ferencet, majd dr. Szalay László felhívja az értekezlet figyelmét a gyümölcstermelés fontosságára és arra, hogy új bevételi forrás megnyitásával a válságos időköt élő gazdatársadalomnak ezzel is segítségére vagyunk, amire annnyival is inkább szükség van, mert a szőlőművelés is csőd előtt áll.

Dr. Szalay László felkérésére id. Noll Ferenc ismertette a gyümölcstermelés jövedelmezőségét, elmondotta azt, hogy sok gyümölcsfánk dacára 25–30 millió pengőt adunk ki banánért, amerikai almáért, narancsért, hozzá nekünk kellene évente 100 millió pengőt gyümölcsünkért külföldről bevennünk; minek egyedüli akadályja az, hogy ép, egészséges gyümölcsöt ezidőszerűen — egyidőben érő fajokból — nem tudunk számbavehető mennyiségben adni. Mindennek oka az, hogy nem ápoljuk, nem gondozzuk gyümölcsfáinkat, ha a körzet megalakul, úgy adva van a lehetőség, hogy ezt is elsajátíthassuk.

A jelen voltak egyhangú lelkesedéssel elhatározták a körzet megalakítását, egyben felkérték id. Noll Ferencet, hogy a körjegyzőségek székhelyén tartson előadást.

Megkezdődött a gyümölcsfajvédelmi körzetek fontosságának ismertetése.

Id. Noll Ferenc okt. 1-én Somlószőlőstől és Somlóvásárhelyen a hegyközségi gyűlések keretében ismertette a védelmi körzetek munkaprogramját.

Somlóvásárhelyen Szalay Ottó, a gyümölcstermelés neszora üdvözölte előadót, ő és dr. Szalay László járási tiszti főorvos bevezető beszéde után Noll Ferenc megtartotta előadását.

Jelen voltak: Szalay Ottó hegyközségi elnök, dr. Maróthy László ny. főispán, dr. Szalay László járási tiszti főorvos, dr. Plezskás, Háczky Egon, Mautner Herman, Fábán Dező hegyközségi bíró, Kondor István szőlőintéző, Kiss Ferenc, Fábán József, Abelesz Samu szőlőbírók és még kb. 80–100 kisbirtokos.

Ilyen előadás tartott még f. hó 4-én Magyarpolányban, Kislődön és Városlódön, amelyek lefolyásáról helyszűke miatt majd jövő számunkban.

F. hó 5-én este 7 órakor Devecserven az iskolában tartja meg id. Noll Ferenc ismertető előadását. Jelenjenek meg azon minél számosabban!

Követeljük a trianoni békediktátum revízióját!

Irta: NOLL BÉLA, Kiskunfélegyháza.

Az 1920-as évszám fekete betűkkel van a történelem lapjain feljegyezve. Gyászlepel borítja a magyar címet, a magyar tricolort! Trianonban megkondították felettünk a halálharangot, tort ülték ellenségeink! Ránk kényszerítették a minden történelmi időket megcsúfoló u. n. „békét”! Az ország testét szétmargolták, a Kárpátok bércövezte fenyvesei alatt idegenek ütöttek tanyát, Erdélyországban oláh bocsok sulya alatt sínylődik a székely; az arany buzakalászt ringató Bánságot rabiga alá hajtották; a Lajtán túlról felhallik a jajszó! Testvéreinket elszakították, természetes kincseinket elrabolták!

Testvérek! Magyar testvérek! Tudjátok-e, mit is veszítettünk? Az Árpádok országát megnyirbálták! Elvesztettük a bérkoszoruzta Kárpátokat, az erdélyi havasokat! Idegen horádák állanak őrt a Vereckei-szorosban, ott, a hol hajdan a honfoglaló magyarság lába alatt rengett a föld! Elvesztettük a zúgó, susogó fenyveseinket, tölgyeseinket! Elszakították a Felföldet, el a Tátrát, a vadregényesen kanyargó folyóink nagy részét: a Vág völgyét, a hármas Köröst, a Marost. Nem magyar folyó már a Tisza sem! a tengerszemeket, a Fertőt! A kéklő Adria tajtékzó hullámait is idegen országgrész partjait mardossák.

Csak vedd elő a régi földrajzkönyvet és lapozd fel szegény magyar hazát! Az ezeréves hazánkat egy mesterségesen húzott „vörös vonal” közé szorították. A virágzó Nagy-Magyarország 293.000 □-km. területű volt. A csonka haza 93.000 □-km-re zsugorodik össze, több mint kétharmada a „gyözők” birtokába jutott. A minden természeti szépséggel megáldott, kincsekben gazdag, iparban fejlett 63 vármegyénkből harmincat kitoroltak Magyarország térfélpérol: 10 ép és 23 csonka megyében vették fel az „új Magyarországot” az európai nemzetek sorába.

Nem lenget a szellő magyar lobogót a kassai dőmön! Rákóczi porai idegen földben pihennek! Nem bevehetetlen már Komárom, elesett a koronázó Pozsony is! Nincs már kincses Kolozsvárunk! Szent László Nagyvárada oláh kézen van! A tizenhárom aradi vértanu-vérrel átitatott Aradot megsemmisítettk! Hunyadiak városában, Temesváron oláh patrul jár! Brassó, Nagyszében rémnapokat él! A Bánát kapuja: Szabadka, Zombor a szerb járom alatt senyved! Béklyóban nyög Ujvidék, Becskerek is. Nem áll már őrt a magyar határon Pancsova, a Vas-kapu bástyája: Orsova. A tengeri kikötőnk, Fiume idegen hatalmat szolgál.

Az arany buzakalászt ringató Bácskát, a bánáti földet kihúzták lábaink alól. Az állatállományunk javát a „rendcsináló” megszálló csapatok „viltéz” katonái elhajtották. Örökzöld fenyveseink, évszázados erdőinkben ellenségeink húszélnak, fája mellett ők melegszenek! Bányáink nagy része idegen hatalmat gazdagít. Sengő aranyaink, ezüstjeink, csillogó fémek, kőzetekben, ásványokban változatos hegyeink, szénerekenkben dus vidékeink a bitorlók kezébe jutottak, sóbányáink a csehek, oláhok jövedelmét gyarapítja.

Iparunk, kereskedelmünk pang! És miért? Mert a diktátorok így akarták vérebe fullasztani a maroknyi magyart! Nemcsak nyersanyagainktól fosztottak meg bennünket, még a hatalmas gyárparunk kéményei is nekik ontják a füstöt. A kereskedelmünket megbénították, elvágják előlünk az értékesítés lehetőségét: a külföldet, gondoskodtak róla Trianonban, hogy a kicsi országot gyűrű alakban fogja körül az ellenség testünkbe markoló éles karma és kényszerítve legyünk a „barátok” segítő jobbát elfogadni!

Közlekedésünk bésa. Vasutvonalaink, utaink csonkák. Az elrabolt acélparipákat, vasuti kocsiainkat a megszállott területen marja a rozsdá!

A nemzeti multat sárbaiporták, a kultúránkat posványba sülyesztették, a hivatalokban idegenek lettek az urak! Az iskoláinkból száműzték a magyar nyelvet! Elfajították az ajkukon a magyar szót! Kirtották a szívekből a magyar érzést.

A történelmet meghamisították! Nemzeti nagyságunkat hirdető szobrainkat, műemlékeinket porbadöntötték.

Az anyaország 18 milliónyi magyarságát a koncon marakodók 8 millióra csökkentették.

Testvérek! Magyar testvérek! Nem szorul öklöbe a kezetek, nem forr ereitekben a vér ennyi kegyetlen igazságtalanság láttán? Még tétlenül nézitek a barbárok vandál pusztítását? Az elszakított véreink fájdalom sósója nem hatja át lelketeket? Beletörődjünk, testvéreink, a megváltozhatatlamba? Nem és ezerszer nem! A tradíciónk, a kultúránk magas színvonala, testvéreink szenvedése az égbe kiált és boszúért liheg! Honfitársak, a hazaszeretet égő tüze gyújtsa lángra szíveteket! A maroknyi magyar egybeforva, „Vitam et Sanquinem” felkiáltással követelje a revíziót, határaink kiigazítását.

Testvérek! Már égnek az őrtüzek a magyar éjszakában. Már „harsognak a kuruc trombiták”, a hazai földön „dübörögre lépnek a magyar katonák, léptek nyomán felszáradnak a könnyek s újra szent lesz a szép magyar határ”!

Somlón

a dobai rész legszebb helyén — esetleg parcellánként is — eladó egy 4000 □-öles szőlő, rajta szép, két szobás, verandás hajlék. Cim a kiadóhivatalban.

Okt. 5-én d. u. és 6-án d. u. és este
POLA NEGRI LEGUJABB FILMJE

A színésznő szerelmei

Színjáték 9 felv.

Irta: Vajda Ernő

Főszerepben: LUKÁCS PÁL

Okvetlen nézze meg!

Biztos megélhetés

A világhírű „SINGER” varrógépek eladására Devecsér és devecséri járás részére

kerületi képviselőt

keresünk.

Megbízható, szorgalmas urak küldjék ajánlatukat az eddigi működésük megjelölésével

SINGER

varrógépek R.-T.

Pápa, Kossuth-u. 30.

Megindul a falu.

Irtá: Valkó László.

Az ős beköszöntésével ismét utnak indul a magyar falu. Elhal a cseplőgép bugása, az idei termést már betakarították és a földekbe újra belevágják az ekét az őszi szántáshoz. A kényenyeken már őrösen áll a gólyafészkek, a fecskék is elszálltak a meleg dél felé és lassu léptekkel közeledik a kődös, párás ős és a hideg tél.

A magyar agrárpolitika egyik legsúlyosabb és legjelentősebb kérdése kerül ekkor ismét napirendre. A háború előtt a nagy nyugati országok társadalmát figyelő tudósok megdöbbentéssel látták, hogy a fokozott ipari termelés, a gyárak sokaságának felállítása elvonja a független, mezei munkával foglalkozó lakosságot a földmiveltől, a könnyű munkaalkalom és a kényelem elcsábítja a falvak lakóit a városok felé és egy hatalmas új társadalmi réteg: a városi iparos munkásság tömege keletkezik. Kialudt a tűz a falusi házakban, elnéptelenedtek a falvak és a városok hatalmas szivattyuként szívták fel a vidék népét. A hivatalos politika vezetőemberei átlátták ennek nagy veszélyét: ha a termelő, földmivelő munkásság függetlenségét feláldozza a gyárak szolgálatába szegődik, megrendül az alap, fölburul a termelés egyensúlya és rövidesen általános nyomor fakadhat ennek nyomában.

Franciaország miniszterelnöke a parlamentben hívta fel erre a képviselők figyelmét, Olaszország pedig legradikálisabban törvényhozási uton szabályozta a városba költözést. Nálunk, a békeidők Magyarországon nem volt szükség a falusi tűzhelyek fokozottabb védelmére, ekkor elsősorban a kivándorlási kérdés fenyegette nemzetünket, mert sok ezer magyart nyeltek el Amerika szénbányái. A megcsönkített Magyarországon első éve a gazdatársadalom aranykorszaka volt, hogy aztán annál keserveesebb, annál nyomoruságosabb idők köszöntsenek ránk. Ma már csak tengődés a gazdasors, a végső válsággal küzd a magyar falvak népe. A kenyeret lassan már egészen elveszi tőlünk a hatalmas Amerika, amely a világpiacokon lenyomja a buza árát, tönkreteszti a termésértékesítést és a magyar gabona számára alig tudunk piacot teremteni.

Ez a nyomoruság utnak indítja a falu népét. Először csak a nincstelenség, gazdasági munkások indultak el a városba munkát keresni, de ma már olyanok is eljönnek, akiknek otthon 2-3 hold földje akad. Naponta száz és ezer dolgos kéz jön a falvakból a fővárosba, munkát és kenyeret kér, mert otthon már fojtogatja a nyomor, nincs munka, nincs kereset. Pedig már megteltek a városok is, gyárak, vállalatok, ipari üzemek alig alkalmaznak egy-két új munkást és a munkanélküliség százai hiába állanak a felvételi irodák előtt.

Olyan kérdés ez, amely egyik legsúlyosabb problémája a magyar falu válságának. Nem lehet egyszerűen mellette továbbhaladni, hanem keresnünk kell az orvoslás útjait. Hiába figyelmeztetjük, hiába intjük egyszerű szóval a falusi népet, hogy ne keressen munkát a városban, mert már ott is sok a dolgozó kéz, ha otthon a falvakban is csak az éhenhalás, nyomoruság jut osztályrészül. Eszközöket, módoszatokat kell keresnünk, mellyel megmenthetjük a magyar falut és akkor biztatás nélkül is otthon marad földjénél a földmivelő.

E munka fő irányelveit a falufejlesztés mozgalma tüzte ki, amelynek programja szerint elsősorban biztosítani kell a falu gazdasági jólétét és ezen az alapon aztán megteremtethetjük a kulturális és szociális haladást. Nagy feladat ez, melynek megvalósításában részt kell vennie egész lélekelv nemcsak a gazdatársadalom hivatalos szerveinek és a falu vezetőinek, hanem az egész nemzetnek is. Mert a magyar falvak megerősítése a jövő feltámasztásának útja.

Ha a magyar földmivelő polgárság nem hagyja el foglalkozását és nem indul a városba munkát keresni, hanem megtalálhatja odahaza is megélhetését és boldogulását, a falu politikája egyik főfeladatának megfelel. Most ősszel üresek a gólyafészkek, üres az erez alatti fecskéfészkek is, de mindnyájan

tudjuk, hogy a tavaszi nap első sugarával ismét visszatérnek kedves vándormadaink. De vajjon meddig marad őrösen a falusi ház, melynek lakója a városba ment munkát keresni? A mezei munkák befejezésével most újra megindult a városbaözönlés, vajjon mikor lobbán fel ismét a láng az elhagyott tűzhelyeken, vajjon visszatérnek-e még egyszer otthonukba ezek a falusi „vándormadarak”?

Céltudatos munka, erős kitartás ezernyi akadályon győzedelmeskedhet. Ha itt is mindannyian vállalva, odaadással munkálkodunk, újra visszavezethetjük a földhöz sok ezer városbaszakadt fiát és ezzel nemcsak a magyar falut, a földmives társadalmat mentjük meg, hanem az egész nemzetet és az egész országot.

Emlékezés egy magyar íróra.

Közel kétezer éve hangzottak el a jócselekedet gyakorlására, az önzetlen munkásságra vonatkozó eme szavak: „Amikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te balkezed, mit cselekszik a te jobb kezed.” Tehát már régen, évezredekkel ezelőtt is szükség volt hangoztatni, hogy csak a csendes, hitteljes, kitartó munka, a szivtól-szivig ható életmegtörekvésben van az egyedüli érték. Másszóval: áldozatos munkában.

Kevés az ilyen tevékenység ma. Az emberek, még az ugynevezett nagy emberek munkáiban is van valami talmi, hivságos fény, mely rávilágít az én imadására; a világ hiúságok vására. Jóleső érzés tehát gondolni azokra, akik másokért égnék, emesztik önmagukat, mint a meggyújtott gyertyaszál, hogy világítsanak sokaknak. És ha eltávoznak körünkől a minden élőknek utján, megérdemlik az emlékezés jó illatú virágait, melyeket itt-ott ráhelyeznek sírhalmukra.

Ilyen munkás volt **Benedek Elek**, a gyermekvilág kedvelője, kinek hazája s az emberiség iránt érzett olthatatlan szeretet lángolt szívében élete végéig. Született 1859-ben az udvarhelymegyei Kisbaconban s eltemették ugyanitt 1929. augusztus 21-én. Székely volt; izig-veig magyar. Mint ujságíró az „Ország-Világ” szépirodalmi lapnak, „Az én ujságom” és „Jó pajtás” gyermek- és „Magyarság”, majd a „Magyar Világ” politikai ujságok szerkesztője. Megalapítója a „Nemzeti Iskola” tanügyi lapnak és a „Magyar Kritika” c. folyóiratnak. Egyidőben szerkesztője a „Néptanítók Lapja”-nak. A „Kis Könyvtár”-nak, legutóbb pedig Erdélyben a „Cimbora” c. gyermeklapnak ő a lelke. Irt regényeket, elbeszéléseket, drámákat, gyermekmeséket. A székely falvak életét eleve-níti meg. Szereti fáját; meglátja érényeit, hibáit. Rendíthetetlen hité a jövődjében. Fontosabb munkái: „Testamentum”, (a legjobb) „Édes anyaföldem”, „Magyar mese és monda-világ”, „Nagy magyarok élete”, „Hazánk története”, „A magyar nép multja és jelene”.

Kettős láng hevíti: gyermek-íjúság szeretete és hazájához való hűség rajongás. Csak gyermekmeséit s íjúság számára irt munkáit kell olvasnunk, hogy meglássuk Benedek Elekben Annak buggó követőjét. Ki így szolt egykor a kicsinyekre mutatva: „Ilyeneké az Istennek királya”. A gyermekek birtokolják az eget, ennélfogva ők e földön a Tisztaság, Jóság, „az ország tökéletességére kijelölteknek öntudatlan mintái”, kiket ápolni, a nemzet öntudatos tagjaivá nevelni szent kötelesség. Hazaszeretetre rámutatnak témái; alig van történelmünknek kiváló alakja, olyan fontos mozzanata, kiről s miről ne irt volna az íjúság részére. Nemcsak a Székelyföld volt hazája, hanem ez a csonka törzs is. Jellemező rá, hogy a háború után visszatért Erdélybe. Itt dolgozott; a Vasárnap c. hetilapot szerkesztve; izásban tartotta az elnyomatás hamuja alatt a magyar tűz paraszát.

Vele sirba szállott egyike azoknak, kik Nagy-Magyarország egykori boldog derüjének, — sok humoros dolgot is irt, — hitének hatalmas szellemi tőkéiből osztogatták önzetlenül lelki adományait. Egyike azon kulturharcosoknak, kik nyelvünkben, irordalmunkban feltalálható értékek feltárasával Nyugat tekintetét felénk irányították. Az a

fájdalmas, hogy lassan eltávoznak körünkől a tapasztalt vezérek, a bölcs vének... Intsünk Benedek Elek nagyapónak utolsó Isten-hozzádot. Isten veled *Székely Huszárl!*...

(bj)

H I R E K

Előfizetési felhívás.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitunk a Devecseri Ujságra.

Lapunk mai számával nyílt meg közgazdaság rovatunk, mely állandóan értékes és hasznos tanácsokkal fogja ellátni a járás közönségét s hisszük, hogy ez a rovat általános tetszést fog kelteni.

Egyébként állandóan igyekezni fogunk hétről-hétre friss és tartalmas ujságot adni az olvasó kezébe, hogy minden egyes előfizetőnknek elismerését kiérdemeljük.

Mai lapunkból mutatványsszámot küldötünk a járás iparos és gazdaközönségének s kérjük őket, fogadják szívesen. Mégis akik nem óhajtanak előfizetőink sorába lépni, felesleges költségek elkerülése végett szíveskedjenek már ezt a számot visszaküldeni.

Régi előfizetőinket tisztelettel kérjük az előfizetések megújítására és a hátralékok szíves beküldésére. Lapunk fenntartása tetemes anyagi áldozatot igényel s valóban csak úgy tudunk megfelelni hivatásunknak, ha közönségünk anyagilag és erkölcsileg hathatósan támogat bennünket.

Schandl Károly dr. a mezőgazdaság válságáról beszélt a berlini interparlamentáris kereskedelmi konferencián. Az Interparlamentáris Kereskedelmi Értekezlet mezőgazdasági bizottságában a mezőgazdaság elnéptelenedésének kérdését vitatták meg a hétfői ülésen. A konferencián Magyarországot képviselőnk: **Schandl Károly** dr. nyugalmazott államtitkár, az Országos Közp. Hitelszöv. alelnök-vezérigazgatója képviselte. Hangsúlyozta Schandl, hogy a mezőgazdaságban tapasztalható elnéptelenedés és Közép-Európa általános agrárkrízise között szerves összefüggés van. Ez a krízis a mezőgazdaság részére rendelkezésre bocsátott hitelösszegek csekélységére vezethető vissza. A kormányok kötelesek volnának a belföldi hitelszükséglet kielégítése céljából megfelelő tőkét rendelkezésre bocsátani. Végül azt ajánlotta, hogy az állam a háború előtti és utáni adók közötti különbséget saját jövedelméből pótolja és a mezőgazdaságnak engedje el. A vita végén a konferencia albizottságot küldött ki a mezőgazdasági elnéptelenedés leküzdésére vonatkozó újabb javaslatok elfogadására.

Október 6. Emlékezzünk!... Nyolcvanegy esztendővel ezelőtt az osztrák kamarilla tizenhárom magyar vértanút végeztetett ki az aradi sáncokban. Tizenhárom legendás hőst, tizenhárom félistent, akik nem voltak hajlandók behódolni a dinasztia érdekeinek s osztrák járomba hajtani ezt a jobb sorsra érdemes nemzetet. Emlékezzünk meg e napon a mi félisteneinkről, akik halálukkal pecsételték meg a magyar haza iránti rajongó szeretetüket s inkább választották a dicsőtelen börtönlálát, semmint a magyar nemzetől öröktől fogva idegen és ellenséges dinasztia rabszolgáivá szegődtek volna!...

Izraeliák ünnepe. Izraelita polgártársaink szombaton és vasárnap ünneplik újévüket, számításuk szerint az 5690-ik esztendőt.

Szervben szenvedő

munkabírását, rugalmasságát helyreállítják, a szív fejlődését megakadályozzák, még a legulyosabb esetekben is világhírű szab. francia rugósűtőáll. szerkesztőnk

SALVATOR Kötészeriár, R. T.

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 4.

(Teréz teaplommal szemben)

GUMMIHARISNYÁK, CIPŐBETÉTEK

legelőcsőbb vezető szaküzlete.

— Kérje 40. sz. ingyenes Árjegyzékünket! —

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, fekélyeknél, renyhe emésztésnél, anyagcsere-rovaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizkítésnél a természetes Ferenc József keserűvíz rendbe hozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorbjára megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József víz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Leventeünnepély Nagypiríten. Bensőséges ünnepség keretében avatták fel Nagypirít község leventecapatánának zászlaját. A zászlóangya tisztességét ötv. Dezső Zsigmondné földbírókasszó vállalta, aki lelkes beszédben hívta fel a levente ifjakat embertársaik iránti kötelezettségek teljesítésére. A leventék gyakorlatait a község és a járás vezető egyéniségei örömmel szemlélték, akiknek soráiban ott volt *Lestyán János* alezredes, *Kondor János* dr. szolgabíró, a kerület képviselőjének megbízásából *Schandi Károly* dr. képviselőjeben *Vainó* László OKH. titkár és még sokan mások. Az ünnepséget megelőzően *Jakub Áron* református esperes mondott prédikációt. *Pátkó Géza*, a levente egyesület elnöke eredményes munkásságának köszönhető, hogy a nagypirítii leventék példás és fegyelmezett magatartásukról tanúságot tehettek.

— Hegyközségi gyűlés. A Somlóhegyi dobai hegyközsége szeptember 30-án tartotta rendes őszi gyűlését, amelyen a szüret idejét október 21-ére állapította meg. Utasította a hegygyűlés úgy a hegybírókat, mint a hegyőröket, hogy mindazokat, akik esetleg a kifizűtött időnél korábban szüretelnek, jelentse fel. Ugyiltszik, most már a gazdák is ráeszmélnek arra, hogy inkább a minőségre helyezzenek hangsúlyt, mert saját maguk karán tapasztalják, hogy a túlkorai szürettel a vevőket sikerült a Somlótól távoltartani.

f butorozott szoba kiadó, ugyanott teljes ellátás, Cim a kiadóban.

— A *monstre per*, melyben mintegy negyven devecséri és járási iparos van érdeke a Magyar Ipar Almanachja című könyv miatt, a héten kedden volt tárgyalva a devecséri kir. járásbírósa előtt, azonban a bizonyítékok kiegészítése végett az érdemleges tárgyalás november 20-ra lett elhalasztva.

— Devecséri erkölcsök. A háboru utáni zárlott erkölcsi állapotok egy-két évvel ezelőt némi javulást mutatnak. Legáltalában Devecsérben csendes, szorgalmas munka folyt minden téren, ez év elejétől kezdve azonban alaposan megváltoztak a viszonyok a polgarifuság körében. Ritka hét az, amely elmúlt kisebb-nagyobb verekezés, bicskázás, lopás nélkül. A héten hétfőn *Átss Imre* devecséri bérautó tulajdonost szurta meg a kezefején *Bukovics Márton* s rajta tizenkét napig gyűgölő súlyos testi sértést ejtett; a múlt vasárnap éjjel pedig ötv. *Dahler József* névű követőjéről huszonöt üveg sört loptak el: *Erdélyi Ferenc*, *Bors Mihály* és *Nedvárdi József* devecséri legények, akiket a csenőrség feljelentett a járásbírósnál.

— Betörés. A hét folyamán *Rotschild* Dezső borszörccsói fűszerkereskedő üzletébe addig ismeretlen tettes betört és 25 pengő készpénzt ellopott. A nyomozás folyamatban van.

— Tűz. Minden héten be kell számolnunk egy-egy tűzről, mely a járás területén pusztít. Múlt vasárnap éjjel Somlószőlősonn égett le két ház. A nyomozás megindult.

— Kézrekerült betörő. Megirtuk múlt számunkban, hogy *Mautner Testvérek* devecséri fűszernagykereskedő üzletébe betörtek, honnan 400 pengő készpénzt, szalmát, csokoládét és likört vittek el. A devecséri csendőrség erőlyes nyomozása pár nap alatt eredményre vezetett: Csepelen elfogták a betörőt *Livich Nándor* rovtomított géplakatos személyében, aki egy időben *Mautner Testvérek*nél mint sofőr volt alkalmazva.

Közgazdaság

Rovatvezető: ID. NOLL FERENC nyug. jószágigazgató.

A gyümölcsfák ápolása és a gyümölcsvédelem.

Irta: id. NOLL FERENC

A gyümölcsfa kevés gondozással, kis költséggel oly busásan fizeti meg a rá fordított kiadást és munkát, mint semmi más termelési ág.

Ha a gyümölcsfésélyeséget és fajtát a talajhoz, éghajlathoz, fekvéshez helyesen választottuk meg, a gyümölcsfát gondallal ültették el és attól kezdve állandóan ápoljuk és védjük, úgy erőteljes, egészséges, bajokkal szemben ellenálló képességgel bír, olyan fánk lesz, amely teljes termő erejében fog nekünk folyton fokozódó jövedelmet és örömet okozni.

Figyelmeztetem gyümölcstermelő társaimat, hogy éghajlatunknak, talajunknak megfelelő alanyra is ojtott gyümölcsfésélyeségből csak néhány, legfeljebb 3-4 bevált fajtát termeljenek, mert nemcsak a fák ápolása, a gyümölcs védelme, annak megőrzése, de ami a legfőbb, az értékesítés is könnyű lesz.

Meglevő fiatalabb fáinkat, ha a fajta nem megfelelő, ojtjuk át, elkorhadt, szuette fáinkat dobjuk ki és pótoljuk újakkal, de az öreg, jóttermő „ösfákat” gondozzuk, ápoljuk, amiért csak sok és jó gyümölccsel fizetnek.

A sikeres védekezés kelleke, hogy úgy a hernyó, mint a rovar és betegségeket megismerjük és tudjuk, hogy melyiket mikor és hol találjuk, mert csakis úgy tudunk a kártételt megelőző védekezni, a károsodást elkerülni.

A siker második lényeges tényezője az, hogy a bajt ne kicsinyeljük le és amit megtehetünk ma, azt ne hagyjuk holnapra. Védekezés szereket idejekorán szerezzük be és ne várjunk azzal az utolsó perccig.

A gyümölcsök és a gyümölcsfák téli gondozása.

A levélhullás után legelső munkánk legyen a lehullott levélzet összegereblyézése (fák, bokrok, éltősvények alól és mellől) és ennek elégetése.

Következő munkánk a gyümölcsfa koronájának megtisztítása az elszáradt, elhalt részekről, továbbá a koronát elsrűsítő, keresztszár vagy a koronába befelé növe egymást dörzsölő ágak eltávolítása, a fán csingve maradt levélcsomók, száraz gyümölcsök leszedése, összegyűjtése, a fa idősebb részeinek, valamint a törzsnek kaparásával, drótkéfével a törzset borító elhalt kéregtől, mohától zuzmától való megtisztítása, összegyűjtése, a tűzőelnek alkalmas ágaknak megfelelő eltávolítása, a többinek pedig megemmissítése.

Eme munkák után következik a sebhelyek, a vértetves idősebb részek kitisztogatása, a pengőnél nagyobb sebhelyek széleinek számára faragás rovarkással és ezután mindezeknek u. n. „Pomrin” vérteti kátránnyal való bekkenése.

Ha ezekkel a munkákkal végeztünk, következik a gombabetegségek u. m.: varasodás, lisztharman, vánkospénész és alább felsorolt betegségek áttelelő spórái elleni védekezés, mely célra a kénartalmú anyagokat bordói lével keverve használjuk.

Ilyen anyag az „Amonil”, melyből téli permetezésre a bordói lé 2%-os oldatához 2% Amonil-t veszünk.

A bordói lé készítéséhez a „Hungária” kénsav stb. gyár által előállított porított és fél kg-os adagokra osztott rézgálic használatát ajánlom.

A bordói lé a rézgálic oldatának méz-teloldattal való összekeveréséből áll és a következőképpen készül.

Körülbelül 60—70 liter vizet egy kádba mérünk, a porított rézgálicból a 100 liter oldathoz szükséges mennyiséget, a jelen esetben 2 kg-t (fél kg-os részletekben) ritkább szövést kb. 50—50 cm. nagyságú zsák vászondarabon szétörjük, ezután a zsákdarab 4 csücskére két kezünkbe fogva, ezt a vizet színén addig huzogtatjuk ide-oda, amíg a rézgálic el nem oldad,

ami kb. 2 percig tart; ha a szükséges mennyiségű rézgálicoldat megvan, a 30—40 liter vízben a 2 kg. oldott mézet teljesen felhígítjuk és azután átöntjük a rézgálic oldathoz. Hogy a rézgálic perzselő hatása közömbösítve van-e, vagyis elég volt-e a méz, ezt úgy tudjuk meg, hogy a lakmusz (piros) papír egy szeletkéjét belemártjuk a bordói lébe és ha a piros lakmusz megékéült, akkor a bordói lé jó és nem perzsel, ellenkező esetben még méz-tejet kell a rézgálicoldathoz öntenünk. Lehetőleg nem régi oldott mézet használjunk. Oltatlan, darabos mézből fele annyi kell, mint a rézgálicból, a méz leoltásánál ügyeljünk, hogy elég vizet adjunk, mert különben az oldott méz morzsolékos lesz és nemcsak hogy több kell a közömbösítéshez, de a permetezőgépjét szűrőjét még a többszörös szűrés mellett is eldugítja.

A kész rézgálicoldathoz illetve bordói léhez veszünk 2 kg. Amonil-t, melyet végül hígítva folytonos keverés közben a bordói léhez öntünk.

A fákhoz ezzel az oldattal, kezdve a fa koronájának legfelső részén le a törzsön a talajig, bőségesen megpermetezzük, úgyhogy a lé a fárol lecsapegjen. Megjegyzem, hogy a talajra hullott oldat az ott telelő (a fárol lehullott levélen, lekotort fásrészeken is levő) spórákat öli meg.

A permetezést napos — lehetőleg szélcsendes — időben eszközöljük, mert a kénlé gombaölő hatása napos időben lesz meg.

Két-három napra ezután a permetezés után következik az áttelelő rovarok, hernyók, bábok, lárvák, peték, a vérteti, a mohák és zuzmók ellen mindenütt elsőrangúknak bizonyult „Dendrin” (gyümölcsfakarbolineum) oldatával való ugyanolyan bőséges permetezés, mint az előbbi anyaggal.

Almás gyümölcsösknél és szilva, ringlőnél a dendrin 15%-os, cseresznye, meggy, barack, mandulafáknál 5%-os oldatával permetezzük. Dendrinrel csak lombhullástól rügyfakadásig szabad permeteznünk. A dendrinoldat úgy készül, hogy 100 liter vízből mindig annyi vizet veszünk el, mint amennyi dendrint kívánunk ahhoz tenni; pl. 15%-os oldathoz 85 liter víz és 15 kg. dendrin, 5%-os oldathoz 95 liter víz és 5 kg. dendrin kell.

A dendrint részletekben, folytonos keverés közben öntjük a vízhez, miközben a víz egy tejszerű folyadékot képez.

(Folytatom)

A szőlő eltartása.

Legegyszerűbb és legcélszerűbb szőlőfűrt eltartási mód a kínai. A szőlőfűrtöt 12—15 cm. hosszú vesszőjével levágja és a ferdén elvágott vessző végére darabka cukorrépat huz, vagyis beledugja a vessző mindkét végét cukorrépa. Így a szőlő nem bír kiszáradni. A szőlővessző állandó nedvet kap hosszú ideig s a szőlőbogyó meg sem rancosodik, télt, üde marad. A kínai módon „elrakott szőlő” hüvös, de fagymentes helyiségek ritkán nyitogatjuk, elég hetenként átnézni a felagatott szőlőt. A többi szőlő eltartás mind körülményesebb, mint a kínai.

Olcsó etetőcukor a méhek részére.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület kérésére a pénzügyminiszter a méhek őszi telelésére kiutalta azt a másfél vagyonnyi tiszta kristálycukrot, mely a tavaszi akcióból visszamarad. Erre a cukornak, hogy a cukrot kizárólag méhek etetésére fogja használni, hogy valamely méhészeti egyesületnek vagy körnek a tagja. A kiutalható legnagyobb mennyiség családonként 3 kg., a cukor ára kg.-onként 80 f., a kiutalási határidő október 31., a feletetési határidő november 30. A cukorra igényt tartó méhészek forduljanak sürgősen az Országos Magyar Méhészeti Egyesülethez (IX. Üllői-ut 25.) ahonnan a megrendelőlapot azonnal megküldik. Adminisztráció és költségekre 20 fillér küldendő be postai értékegyekben.

A rovatvezető üzenete.

N. J. urnak Kerta. A gyümölcsfák metszési és tisztítási ideje nem most van, hanem ősszel, levélhullás után.

Beirt lapok egy bibliában.

Irla: Porkoláb István. (II.)

Vecsészek 1848-ban tartotta utolsó megyegyalását, amikor több országos előkelőség között Petőfi Sándort is táblabírái sorába választotta. Ebben az évben adózott utójára püspök-főispánjának is; díszes kísérettel küldték el a jelképes évi adót: egy özbakot. A püspök ilyenkor gazdag lakomán látta vendégül nemeseinek küldöttségét s bizonyára többe jött neki a leves, mint a hus. Ma már az egész Vecsevámegye csupán történelmi emlék. Roppant érdekes múltjával érdemes volna és kellene is bővebben foglalkozni. Csakhogy Veszprém megyében egyéb kulturmunkára se került eddig sor. (A világhírű hegedűművész: *Vecsey Ferenc* családja eredetileg innét: Vecséből származott el.)

Idősebb Gombás Mózes vecsészeki és veszprémi táblabíróknak 9 gyermeke közül kettő maradt életben, Eszter (szül. Pápan 1798.), aki 1833-ban *Bodor* János ref. lelkész neje lett és II. Mózes (szül. Pápan 1793. megh. u. o. 1873.) főszolgabíró, majd szintén ügyvéd Pápan. Eötvös különös ravallatú módszerét említi szelídlelkűt, de haragos tekintetű, hatalmas hangu szolgabírónak, kinek dörgő szavára és furcsa kérdésére vallani kezdett a legmegrögzöttebb betyár is. Részbe volt Subri bandájának kiirtásában s állítólag Milfajt, a híres zsvány, neki fejezte ki a siralomházban utolsó — bizarr — kérését: szeretné megborotválni Kaszás csendbiztos, aki őt elfogja. A céltos kérés persze nem teljesítette. A szabadságharc után megvette, amit mondott: szegre akasztotta ősi kardját s többé semmiféle hivatalt nem vállalt. A kiegyezéskor a megye közelében szerepelt, erről írja fiának, zirci eskütné a következő, a kor hangulatát híven visszatükröző levelet.

Pápa, Márt. 26. 1867. Édes fiam Sándor! Mái napon vagyis Márt. 26-án *Tettes Hunkár Sándor* Úr Pápan meg jelenvén, s meg jelenése tudomra esvén, rögtön felkerestem, ki olly szíveséggel fogadott, milyen csak embertől lehet. Nála létem alatt annyira gyülekezünk, hogy közel 17-re szaporodott a szám. Ezek történetél azon okát adá bejövetelenek, hogy a külsőben álló tisztújítás eránt szeretne értekezni. Így elkezdvén, 1-ször is az jött tárgyalás alá, hogy a mostani tisztviselőket mi tévők legyünk? Amire *Baráth Ferenc* egész indultokodással felelte: szélnek kell egytől-egyig vetni, kik a mult kormányt szolgálták. A többség azonban illy izgató beszédjét lehangolva, kimondatott, hogy Bach és Schmerling ideje alatt akik szolgálták, azok a békövetkező időkben nem szolgálhatnak tovább. Szóba jött az is 2-szor, hogy a Kormány vagyis a Minisztérium megkívánja, hogy törvénytudó legyen mindaz, aki hivatalra vágyódik. Mit ért ezen szó alatt: törvénytudó! Azt e, kinek diplomája vagyon vagy kinek nincs? Ez azonban úgy superlatot, hogy ha ebbe még tovább is kétség támadna és ha a diplomás a nem diplomással egy hivatalra kívánna magát candidálatni, akkor a diplomást candidálja első helyre, egyébiránt a Bizottmányoknak legyen a választásban esze, mert sokszor a diplomásba kevesebb tudomány van, mint a nem diplomásban. Végre 3-szor mindazon mastani tisztviselő, kik 1865-től fogva hivataloskodnak, candidálathatnak, azomban molnár doiga az őrlés. Ami állásodat illeti, ez érdemben Hunkár ur mindent megígért nekem, hanem hogy te is szólj velem, megkívánom, melynek tellyesítését Márt. 29-re legjobb volna tenni, mert 27-től Veszprémben leszen. Továbbá kérd meg a Szentgáli Atyafiakat, hogy Csűrbe ne hagyjanak. Szóltam Ipadnak is, ő szól a Barátoknak... Egyéb eránt valamint én, úgy Anyád is mind kettőtököt köszöntvén, maradok Néked Édes Atyád.

Nem érdektelen az alábbi bizonyosság-levelem, az eredeti szintén ifjabb Gombás Mózes kezeirása, én hiteles másolatáról adom:

Alább irt hitelesen bizonyítom, hogy Tettes Faiszi Anyós Mörizt Tábla Bíró Urnak birtokában lévő Zászló, melyly megye szintű selyemből készült, fecske farku, egy felől ágyu torkokon nyugvó gömbölyű paizsban Magyar Ország Címere, felső részén két felől emberi

kar nyulik ki, egyik egyenes, másik görbe kardot tartván kezében, fölötte ezen Deák föl irással nagy betűkkel: Deo duce pro Patria, et Libertate vincere aut Mori. — Másik felén pedig fenn álló Mária kisedd Jézussal, szinte illy felirással: Matre Dea Monstrance viam, — egyéb iránt az egész Zászlónak mind két fele aranyos tűz lángokkal van itt ott elszórva, — hogy ezen most körül irt Zászló valóságos és kétségtelen 2-dik Rákóti Ferencnek Zászlaja legyen onnét tudom bizonyosan; mint hogy el hunyt Édes Anyámnak, néhai Orozvári Juditnak Öreg Atyja, vagy is Jób Atyám nemes Orozvári László, Zászló tartója volt Rákóti Ferencnek a Kurutz háboruban, és Korontzónál el vesztvén az utolsó Csatát (?) Rákóti és Hadjai elszéledvén, ezen erekle Jób Atyám birtokában maradt, és ettől Öreg Atyámra nemes Orozvári Sándorra szállván, kit magam is esmertem, kitől, de különösen Édes Anyámtól néhai Orozvári Judittól többszörösen hallottam, ezen Zászlónak az aktkori viharos idők miatti rejtkebe való tartását számos évekig, s szinte eredetét is ezektől, a már irt Zászló reám maradván, ugyan azt Tettes Faiszi Anyós Mörizt Tábla Bíró Urnak én adtam birtokába. Miről adom ezen Bizonyosság Levelemet Pápan Febr. 1. 1847. (P. H.) Gombás Mózes T. N. Veszpr. Vrgyei Sz. Bíró. — Ezennel hitelesen bizonyítom, hogy a Sümegi Állami Darnay Múzeumban lévő II. Rákóci Ferenc zászlóját bizonyító okmányának ezen fenti másolata az eredetivel utolsó betűig egyezik. (P. H.) Sümeg, 1929. márc. 29. Darnay Kálmán sk. kir. tanácsos, kir. kormányfőtanácsos, áll. Darnay muzeumi igazgató.

(Folyt. köv.)

SPORT

Labdarugás.

Ajka II.—Devecser I. 3:0 (2:0)
Bíró: Kotulek Félix.

A mult vasárnap Ajkán mérkőzött csapatunk az ottani második csapattal. Annnyira gyengén áll már első csapatunk, hogy Ajka II.-ben sem talált már méltó ellenfélre. Igaz, hogy csak nyolc emberrel védte magát gárdánk az első félidőben. Két csatár és egy hallja hiányzott, tehát könnyű volt állandó fölényben játszani Ajkának. Sas partner nélkül nem érvényesült. Kapus Fábán volt, ki eléggé megállta helyét a lövések közepette.

Füzfő—Ajka 2:2 (2:0).
Bíró: ifj. Király István.

Egy izgalmas, lüktető mérkőzés élvezésében régen volt része az ajkai nagyszámú sportkedvelő közönségnek, mint amilyen Füzfő és Ajka összecsapása volt.

D. u. 4 órakor Ajka I. csapata állt föl revansra Füzfő 11-e ellen, hogy a tavaszi vereségnél (2:0) mégjobban kikapjon (ahogy a tippek hangzottak.) A várt vereség azonban elmaradt.

Ajka csatársora erős támadásokkal fölényt szerez, melyet vagy husz percig megtartva, nehéz helyzeteket teremtett közvetlen az ellenfél kapujánál, melyekből a lázas rugásokból és fejelésekből eredő labdák egymás után repültek a kapu mellé. Gól nélkül végződött Ajkának minden tiszta helyzete. A füzfői csatársor már nagyobb technikával és szerencsével bírt. Néhány lefutás után két vezető góllal kerül ki az első félidőből győztesként.

A második félidőben Ajka részéről 10 emberrel folyik a játék. Törvényi I. csapatkapitány kitiltja Törvényi II-öt, mert nem akart mint bekk helytállni. Füzfőből szintén kiállt a bíró egy embert.

Ajka el nem csüggett csatársora lázasan dolgozza a beadásokat. Kovács egy lefutásból Marton passzolatát kapunak eresztí, melyre két sipjel, nagy taps és éljenzés hangzik. Most már csak a kiegyenlítés áll előttük, amit később Veiler ér el tizenegyesből, amit még nagyobb éljenzés fogad. Füzfő kapuja ostrom alá kerül, egymást érik a beadások, melyek ha erősebb lövést kapnak, berepült volna legalább is még két lóvós. Kovács még egy gólt lőtt, Füzfő részéről is elismert volt, de

hát a bíró ítél, t. i. ofszeitot füttyült. A várt vereségből tehát majdnem győzelem lett és így — Ajka részéről — meglegedetten végződött a mérkőzés.

A játékosokról egy kicsit. A vendégcsapat nem dűrva, szép passzjátékával mutatott példát. Kapusa nyugodt védésekkel mentette meg csapatát a vereségtől. Elismerés illeti Ajka valamennyi tagját, kik egymást megértve és összejátsza érték el a nemvárt eredményt Füzfő derék, meglett emberekből álló csapatával szemben. A két vendégjátékos, Marton jobbösszekötő és Szűcs mint balbekk sikeres játékkal mutatták meg a tőlük várt tehetséget.

A mérkőzés Veiler Jenő orvostan-hallgató bucsuztatásával vette kezdetét. A két csapat egymással szemben állván, Törvényi I. csapatkapitány meleg bucsuztatószavak kíséretében gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a külföldre távozóknak, mint a csapat egyik szembényének, a zöldgyepen való kitünő szerepléséért, melyre meghatottan mondott köszönetet a távozó.

Ugyanekkor Marton Ferenc devecseri játékos szintén szép virágcsokrot kapott Törvényi I-től vendégszerepléséért, amit — mint a meccsen látható volt, — ki is érdemelt.

— A devecseri anyakönyv. *Születés*: Szept. 24. K. Márkos Ferenc kisbirt. és neje Vesztróczy Julia ikergyermekek Károly és Teréz rk. Szept. 26. Orbán János urad. cseléd és neje Balassa Teréz fia Jenő rk. Szabó Ferenc pásztor és neje Simon Teréz leánya Teréz rk. *Házasság*: Szept. 30. Dömök István (Sárbogárd) 2 hónapos, veleszületett gyengeség. Okt. 3. özv. Benczik Pálné 71 éves, rk. végelgyengülés. *Házasságot* nem kötöttek.

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a devecseri és környékbeli hölgyeket, hogy borbély- és fodrászüzletemben a

hölgyfodrászatot

bevezettem. Hajvágást az összes divatos formákban, valamint tartós és szép **ondolalást** mérsékelt áron vezetek.

Szíves pártfogást kér

teljes tisztelettel:

özv. Sas Gáborné

Devecser, Kossuth-u. 4.

Rádióban Dénes Vezet!!

Kérje díjmentesen
rádió, gramofon és csillár ár-
jegyzékünket.

Dénes Testvérek r. t. Budapest
VI., Teréz-körut 26.

Piaci gabona árak.

Buza	18.50	P	Zab	12	P
Rozs	13.50	.	Tengeri	10	.
Árpa	20	.	Burgonya	4	.

Kir. udvari és kamarai fényképész

KOSSAK KOMÁROMI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 12.

Előkelő műterem. Modern művészeti és újszerű színes felvételek, miniatűrök és művészeti levelezőlapok.

Félgépek élethű nagylétsza 1.-: Jutányos árak

792/1929.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a devecseri kir. bíróságnak 1929. évi 2093/2 sz. végzése következtében Novák Jenő dr. ügyv. ált. képviselt Buschbam Béla javára 100 P s jár. erejéig 1929. aug. 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2660 pengőre becsült következő ingóságok, u. m.: 1 Hofher-Schranz gyártmányú cseplőszekevény, 2 feckendő nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a devecseri kir. bíróság 1929. PK. 2818 sz. végzése folytán 100 P tőkekövetelés ennek 1929. apr. 15-től járó 8% kamatai és eddig összesen 3281 P-ben bírólag már megalapított költségek erejéig Egealján, tendó megtartására 1929. évi október 22-ének délelőtti 12 órája határidőre a közzététel és ahhoz a vendő szándék közölésétől oly megjegyzéssel hivatalnok, hogy az érintett ingóságokat az 1881. LX. tc. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett, a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron aut is el fognak adani.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Devecser, 1929. szept. 24.

WETZEL ANTAL
kir. bír. végrehajtó.

**Uradalmak és gazdák
figyelmébe!**

Lószerszámját,
csizmáját, bakancsát, kocsifedélét stb. tökéletesen puhítja, feketére festi és vízmentesíti

FER-KO

bőrolaj.

Kapható — a legfinomabb cipőfestékekkel egyetemben — **kizárólag**

NAV VILMOS

bőrkereskedésben DEVECSER

**Olcsó a buza,
olcsón kell termelni!**

Legolcsóbb a PORZOL porpác, a gálicnál is olcsóbb!

Holdankint 10 kg. vetőmagot megtakaríthat, ha gálic helyett PORZOL porpácot használ és mégis **sűrűbb** lesz a vetése.

Mint hogy a Porzol-pácolás 1 holdra 1'20 P-be kerül, a megtakarított 10 kg. vetőmag 2 P 40 fillér értékével szemben

INGYEN PÁCOL,

sőt holdankint 1 P 20 f-t külön megtakarít!

Magyar buzának magyar porpác! Legjobb a PORZOL.

Többtermés
üzőgmenesség
vetőmagmegtakarítás!

A Porzol és a Higosan nedves csávázószerek eredeti gyári áron beszerezhető

WEISZ MÓR és FIA
vaskereskedésben
Devecser.

Felhívás a bortermelőkhöz.

Szíves fűdömására adjuk szőlőbirtokos társainknak, hogy a „*Budacsongyi Állami Közpince*” kezelését az eredeti szervezeti szabályok alapján pinceszövetkezettünk vette át. A felügyelet továbbra is a m. kir. állami közpincék felügyelősége hatáskörében marad. Elfogadjunk **kezelésre és értékesítésre** borokat az állami szabályzatban előírt mérsékelt díjak ellenében.

Részletes tájékoztatással készséggel szolgálunk.

Badacsonybörvidéki szőlősgazdák
állami ellenőrzés alatt álló
Pinceszövetkező
Bad c. onyabdi.

**Hirdetéseket jutányosan
felvesz a kiadóhivatal**

**Uradalmak, gazdák
figyelmébe!**

Bánóczy Zoltán timárüzeme
Veszprém, Urkut-u. 4. szám.

Kidolgozza nyersbőrjeit cipő-, csizma- és szíjjártóbőrnek, **barány, nyul, róka** stb. bőrjeit szőrmének, **szarvas és őz** bőrjeit ruházati célra a legolcsóbban.

Győződjön meg

hogy milyen olcsón vásárolhat
Lenárt Testvérek Utódánál, Baross-u. 6.

Bőrárut, talpat, gummisarkat, cipőcramet, cipőfüzőket, cipősámiát, amely a cipő formáját megtartja és ezáltal tartóssá teszi. **Ostori, ostornyelot, bőrvazelint** és egyéb a szakmához tartozó árukat.

Rádiókedvelők!

Autótulajdonosok!

Mielőtt rádiókészüléket vásárolna, tekintse meg 3 lámpás csoda vevőgépünket. Hangtisztasága utolérhetetlen, hangereje megfelel normális 5 lámpás gép hangerejének és teljesen szelektív. 1929. típusu 5 csöves Neutrodya készülékek, 1929-es 5 csöves vevő 200—2000 m hullámhosszig. Kívánatra készítünk 1—2, 6—7 csöves keretvevőket is.

DEVECSER KÖZSÉG VILLAMOS MŰVE ÜZEMÉNél
— DEVECSER, Damjanich-u. eszközölhető —

Vállalunk antennaszereleéseket vidéken is. — Anód-, fűtő- és autoakkumulátorok töltése mindenkor. — Hangszórók

Ha anyagi
gondjai
vannak,
vagy ha
jövedelme
nem fulja
mindenre,
keresetét

tródelhet.
ha könyveit
terjesztésére
pálta kozik.
Míg ugyanis megtartunk, hogyan kell eladni
könyveket és szíjleveleket. A kiadóhivatal
mind márkájú, minden műveket, amelyeknek
terjesztésével tehát tisztos és megjelölt
vagy minden esetben szép a létezővel
biztosítva megadjuk meg ma trion díjt
a szerzői jogdíjainak kéri, amelyek
szívesen megküldöm

PALLADI
könyvosztály

Dudapest, V. Alkotmány-u.

